

Zápis z obhajoby disertační práce

Student: Daniel Baránek
Datum narození: 4. 5. 1986
ID studia: 343309
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: České dějiny
Název práce: „Emancipační židovské komunity na Moravě a ve Slezsku“
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
Oponenti: doc. PhDr. Ludmila Nesládková, CSc.
Mgr. Milan Řepa, Ph.D.
Datum obhajoby: 18. 2. 2019
Místo obhajoby: FF UK, nám. Jana Palacha 2, Praha 1, místnost č. 208
Termín: řádný
Předseda komise: prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.
Členové komise: prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.
PhDr. Jan Randák, Ph.D.
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.
doc. Mgr. Daniela Tinková, Ph.D.
Mgr. Milan Řepa, Ph.D.
Přítomní: prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.
doc. PhDr. Ludmila Nesládková, CSc.
prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.
prof. PhDr. Eduard Maur, CSc.
PhDr. Jan Randák, Ph.D.
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.
Mgr. Milan Řepa, Ph.D.

11:16 Předseda komise prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc. zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studenta.

11:17 Školitel prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

11:23 Student seznámil přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělil zejména:

Student představil metodologická východiska své práce. Židovská emancipace podle něj představuje významný moment židovských dějin. Zrovnoprávnění postavilo židovské obyvatelstvo před dvě výzvy: nevedlo automaticky k sociálnímu uznání a nastolilo otázku židovské identity v nových poměrech. Dále student představil jednotlivé kapitoly, které se věnují různým rovinám emancipačních židovských komunit. Práce nejprve sleduje právní rámec,

v němž židovské komunity vznikaly a fungovaly, a míru intervencí státu do záležitostí židovských obcí. Poté přechází od vnějších projevů židovských komunit k jejich vnitřním záležitostem, zejména zkoumá dopad emancipace na samotnou židovskou společnost a na identitu jejich členů. Práce se zabývá rozměry institucí a identity. Instituce autor pojímá jako projevy identity, tyto dva aspekty nejsou v rozporu, ale ve vzájemném vztahu. Zdůrazňuje, že identita je proměnná v čase. Dále zdůrazňuje pluralitu židovských společenství a existenci ideových i generačních rozporů uvnitř jednotlivých židovských obcí. Upozorňuje na snahy sionistů o proměnu úlohy židovských obcí a spolků – ty měly vedle zajišťování bohoslužeb, náboženské výuky a dobročinnosti plnit i národní roli a reprezentovat židovské společenství nejen jako komunitu náboženskou, ale i národní. Práce zohledňuje i limity integrace židů do většinové společnosti. Autor také dochází k názoru, že židovská náboženská společnost nebyla zcela rovnoprávná s ostatními církvemi. Jako metodologickou inspiraci pro svou práci autor uvádí Garyho Cohena a jeho metodu série mikrostudií, která se ve výzkumu identit jeví jako obzvlášť užitečná. Autor se ve své práci opírá o archivní výzkum provedený v Rakouském státním archivu, Národním archivu, Moravském zemském archivu, Zemském archivu v Opavě, okresních a městských archivech a Archivu Židovského muzea v Praze.

11:36 Oponentka doc. PhDr. Ludmila Nesládková, CSc. seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě.

11:45 Oponent Mgr. Milan Řepa, Ph.D. seznámil přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě.

11:49 Student reagoval na vyjádření školitele a posudky oponentů ujištěním, že v případě knižního vydání své práce po dohodě s editorem formálně upraví tabulkové přílohy.

11:50 Předseda komise zahájil diskusi. V následné diskusi vystoupili:

prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc. s otázkou, jakou roli hrají židovské obce v uchování identity Židů dnes, a jaký význam má v židovské identitě vztah ke státu Izrael. Student odpověděl, že otázka identity Židů je dodnes ožehavá, u části Židů stojí jejich identita na zkušenosti s holokaustem, a dále že vztah k izraelskému státu do národní identity Židů zcela jistě vstupuje.

Dále vystoupil PhDr. Jan Randák, Ph.D. s otázkou, zda je vůbec možné v jedné větě shrnout závěr, k němuž autor v práci dospěl. Student odpověděl, že došel k závěru, že identita je něco nezakotveného a stále se vyvíjejícího, a že pokud by nedošlo ke zničení židovských obcí, židovská identita by se vyvíjela stále dále. Dr. Randák se dále dotázal, zda i v pozdějších dobách existence židovských společenství stále přetrvávala nejistota identity, na což student odpověděl,

že šlo spíše o vědomí neukončeného vývoje identity a že s postupem času docházelo spíše k rozrůzňování židovských identit, než k jejich sjednocování.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc. ocenil, že autor nepodlehł omylům uváděným v regionální a starší literatuře ohledně demografické minulosti židovského obyvatelstva. Upozornil autora na nepřesnou formulaci v historickém přehledu vývoje židovského obyvatelstva ve středověku, kdy je Olomouc v 11. století nesprávně označena jako královské město. Také upozornil na vhodnější způsob číslování poznámek v tabulkách.

Prof. PhDr. Eduard Maur, CSc., prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. a doc. PhDr. Ludmila Nesládková, CSc. poté krátce diskutovali nad skutečností, že právě židovské obyvatelstvo bylo průkopníkem plánovaného rodičovství.

12:03 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala zdvižením ruky, počet členů komise: 7 – přítomno členů komise: 6 – kladných hlasů: 6, záporných hlasů: 0. Obhajoba disertační práce byla klasifikována **prospěl**.

Zapisovatelka: Mgr. Barbora Hunčovská

Jméno a podpis předsedy komise:

prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.

Jméno a podpis dalšího člena komise:

prosím doplnit